

Jenot – co dalej w polskiej hodowli?

Dorota Kowalska, Paweł Bielański

*Instytut Zootechniki Państwowy Instytut Badawczy,
Dział Ochrony Zasobów Genetycznych Zwierząt, 32-083 Balice k. Krakowa*

Jenot (*Nyctereutes procyonoides* Gray 1834) należy do rodziny *Canidae* (psowate) i podrodziny *Caninae* (psy). W języku angielskim nazywany był raccoon dog, a od kilku lat osobniki utrzymywane w chowie klatkowym posiadają nazwę finn raccoon. Pierwsze wzmianki o jenotach zamieszkujących najliczniej dorzecze Amuru pojawiły się w 1834 r. Opisał je P. Gray na podstawie otrzymanej z Chin skóry, nie był to jednak opis żywego zwierzęcia. Pod względem wyglądu zewnętrznego jenot jest zbliżony do szopa pracza.

Mniej więcej w latach 80. XIX wieku żywe jenoty eksponowane były w największych wówczas ogrodach zoologicznych, m in. w Londynie, Berlinie czy we Frankfurcie nad Menem. W parę jenotów wzbogacił się w 1944 r. jeden z nielicznych utrzymywanych przez hitlerowców – ogród zoologiczny w Krakowie, gdzie dały one nawet dwukrotnie przychówek – jak podają zapiski – po 5 sztuk.

Jenoty dzikie spotyka się obecnie w różnych rejonach geograficznych. Początkowo zwierzęta te w stanie dzikim występowały na Dalekim Wschodzie, Syberii, w Korei, wschodnich Chinach oraz północnej części Indochin i Japonii. W latach 1929–1955 zajęły również europejską część Rosji. Ekspansja jenota na zachód z terenów Rosji rozpoczęła się w latach 30. ubiegłego wieku. W 1935 r. po raz pierwszy zaobserwowano go w Finlandii, gdzie osiedlił się w południowej części kra-

ju. Sporadycznie można było go również spotkać w północnej Norwegii i Szwecji. W 1948 r. pojawił się na Litwie, gdzie obecnie występuje na terenie całego kraju w dość dużej ilości. W Polsce według danych literaturowych pojawił się

Fot. 1. Jenoty w hodowli klatkowej
Fig. 1. Caged Finn raccoons

w 1955 r. Do Czech dotarł przez Ukrainę i Rumunię w 1959. W 1963 było już znanych 10 stanowisk jego występowania w Niemczech. Obecnie nieliczne jego stanowiska obserwowane są też we Francji. Ze względu na stosunkowo łatwą adaptację do środowiska na niektórych terenach stał się dużym szkodnikiem, dziesiątkującym pogłowie niektórych rodzimych zwierząt.

Jenot jest zwierzęciem wszystkożernym, dlatego bardziej określany jest mianem „zbieracza” niż drapieżnika. W zależności od dostępności pokarmu żywi się małymi ssakami, ptakami, rybami, gadami, owadami, owocami, zbożem. Masa ciała dorosłego jenota wynosi latem od 4 do 6 kg, a z początkiem jesieni wzrasta nawet o 50%, co związane jest z faktem, że jako jedyny przedstawiciel psowatych zapada w półsen zimowy (fot. 2). Przed tym okresem gromadzi duże ilości tłuszczu zapasowego pod skórą, który – jak podają różne źródła – może stanowić od 25 do 35% ogólnej masy ciała. W czasie półsnu temperatura jego ciała znacznie się obniża, a metabolizm organizmu spada do 50–60%. Znacznie zwolniona jest także liczba oddechów i tętno.

Fot. 2. Jenot w półśnie zimowym
Fig. 2. A half-hibernating Finn raccoon

Jenot zamieszkuje las i zarośla znajdujące się w pobliżu jezior, rzek, często anektując na swoje siedzisko nory lisie lub borsucze. Jest zwierzęciem nocnym, w czasie dnia pojawia się zazwyczaj wtedy, gdy jest głodny.

Należy do zwierząt monoestrycznych.

Ruja u samic zależy od rejonu zasiedlenia i występuje najczęściej od lutego do kwietnia. W rocznym cyklu płciowym można wyróżnić 4 fazy. Faza przedrujowa, występująca zaraz po przebudzeniu z zimowego półsnu (koniec stycznia, początek lutego), faza rujowa, faza porujowa, będąca przejściem fazy rujowej w fazę spożycia, faza spokoju, trwająca z reguły od maja-czerwca, czyli po wykocie, do grudnia-stycznia. U samic jenota często zdarza się, że cieciczka powtarza się po 3 tygodniach od krycia, nawet wówczas, gdy samica jest już w ciąży. Ciąża trwa 58–64 dni (średnio 61). Samica rodzi w miocie od 4 do 8 sztuk, zdarzają się jednak przypadki rodzenia nawet 16–19 szceniąt. Laktacja jest dość długa, trwa od 45 do 60 dni. Młode jenoty rozwijają się szybko. Rodzą się wprawdzie ślepe, lecz w 9–10 dniu życia otwierają się im oczy, a przy końcu drugiego tygodnia zaczynają się im wyrzynać zęby. Około 3. tygodnia życia pobierają już pokarm przynoszony przez matkę.

Kiedy młode, utrzymywane w hodowli fermowej jenoty osiągną wagę 1 kg, czyli w wieku 35–40 dni, można je odsadzać od matek. W okresie, kiedy zaczyna się kształtować zimowa okrywa włosowa (połowa września), wzrost młodych ulega znacznemu zahamowaniu. Przyjmuje się, że w tym okresie zwierzęta uzyskują pełną dojrzałość somatyczną, później karma wykorzystywana jest w głównej mierze na budowę okrywy włosowej. Do uboju nadają się zwierzęta wyrosnięte i z dojrzałą zimową okrywą włosową. Jego dokładny termin ustala się na podstawie oględzin skóry i okrywy włosowej. W naszej strefie klimatycznej za najkorzystniejszy termin uboju uznaje się koniec października i początek listopada.

Dojrzałość do rozplodu młode osiągają w wieku 8–11 miesięcy i zachowują wysoką zdolność rozrodczą przez około 6–7 lat.

Hodowla jenotów w świecie

Pierwsze próby hodowli klatkowej tego gatunku przeprowadzono w Związku Radzieckim w 1929 r., traktując je jako produkcję

uboczną przy fermach króliczych, wykorzystując mięso padłych lub wybrakowanych królików jako karmę dla jenotów. Hodowla ta została jednak zaniechana ze względu na niską rentowność i małe zainteresowanie skórą. Jenoty utrzymywano jedynie przy fermach lisich.

W 1930 r. przywiezione z ZSRR 10 jenotów zostało zaprezentowanych na słynnej w owym czasie Międzynarodowej Wystawie Skór OPA w Lipsku, wzbudzając duże zainteresowanie wśród hodowców niemieckich. Gdy w czerwcu 1941 r. wojska hitlerowskie wkroczyły do ZSRR, już w pierwszej fazie zajęły one tereny, gdzie znajdowały się doświadczalne radzieckie hodowle jenotów. Wprawdzie w obliczu zbliżającego się wroga na części ferm pracownicy wypuścili zwierzęta na wolność, ale pewna ich liczba znalazła się w posiadaniu niemieckich specjalistów od spraw zabezpieczania zdobytego na wrogu mienia. Trafiły one do niemieckich ogrodów zoologicznych, za sprawą prof. L. Hecka, dyrektora berlińskiego ZOO, który był w tym czasie konsultantem i doradcą w zakresie hodowli zwierząt dzikich. Po rozmnożeniu jenoty trafiły do niemieckich firm handlu dzikimi zwierzętami.

W latach 50. ubiegłego wieku dość duże stado tych zwierząt utrzymywano w NRD na fermie w Appelburgu, skąd trafiły do wielu państw europejskich. W latach 60. hodowla jenotów przyjęła się w Finlandii, dokąd zwierzęta te zawędrowały z terenów ZSRR. Finlandia przyczyniła się do masowego rozpowszechnienia tej hodowli. Do dzisiaj zresztą produkuje się w tym kraju największą ilość skór jenotów, które sprzedawane są poprzez Dom Aukcyjny w Helsinkach. Zwierzęta obecnie hodowane w Polsce pochodzą właśnie z tego kraju. Hodowla jenotów, zarówno pod względem wymogów stawianych pomieszczeniom, jak również warunkom żywieniowym, zbliżona jest do hodowli lisów polarnych. Dlatego też w wielu państwach hodowlę jenotów rozpoczęto na czołowych fermach lisów.

Hodowla jenotów w Polsce

Jenot zaliczany jest w Polsce do zwierząt futerkowych o najkrótszym „stażu” hodowlanym. Pierwsze hodowle jenotów ussuryjskich

w systemie klatkowym pojawiły się około 30 lat temu, choć do celów badawczych sprowadzono je znacznie wcześniej (w 1958 r.) z NRD. Zwierzęta te trafiły do Zakładu Doświadczalnego Instytutu Zootechniki w Chorzeli, gdzie pod kierunkiem prof. dr Jadwigi Ocetkiewicz prowadzone były pierwsze w Polsce badania nad ich użytkowością rozplodową i futerkową (fot. 3). W tym okresie jenoty często, choć niesłusznie, nazywane były „lisami japońskimi”.

A

B

Fot. 3. Jenoty w hodowli klatkowej (ZD IZ PIB Chorzeli):

A – okrywa zimowa, B – okrywa letnia

Fig. 3. A caged Finn raccoons (Chorzeli Experimental Station of the National Research Institute of Animal Production):

A – winter coat, B – summer coat

Łagodne usposobienie oraz duże zdolności przystosowawcze jenotów pozwoliły w niedługim czasie poznać biologię oraz zasady pie-

lęgnacji tych zwierząt. Największe kontrowersje wśród hodowców dotyczyły spraw związanych z racjonalnym żywieniem tej grupy zwierząt. Jedni uważali bowiem, że ich zapotrzebowanie na składniki pokarmowe nie różni się od potrzeb lisów polarnych, inni natomiast opowiadali się za znacznym zwiększeniem w diecie pasz pochodzenia roślinnego.

W 1979 r. najliczniejsze stado jenetów (150 samic stada podstawowego) posiadał Zakład Hodowli Zwierząt Futerkowych w Dąbkach (woj. pilskie). Zwierzęta te zakupiono w Finlandii. Zebrane podstawowe dane z dokumentacji zootechnicznej, prowadzonej w fermie w latach 1980–1986, podają, że uzyskano z 404 wykotów 2666 szczeniąt, z czego odchowano 2060. Średni procent wykończonych samic, w porównaniu z liczbą samic w stadzie, wynosił w badanym okresie 54. Średnia liczba szczeniąt urodzonych od jednej samicy w miocie w całym okresie wynosiła 6,60, a w rozbięciu na lata użytkowania – od 5,69 do 7,40. Liczba szczeniąt odsadzonych wynosiła średnio 5,10 sztuki, co stanowiło średnio 77,27%. Jak na początki hodowli były to bardzo dobre wyniki. Według danych Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt, na fermach ho-

dowlanych, na których prowadzona jest ocena wartości użytkowej i hodowlanej, w 2010 r. uzyskano średnio od 1 samicy 4,7 sztuki, przy odchowie 3,8.

Oprócz fermy w Dąbkach hodowlę jenetów prowadziły jeszcze trzy duże państwowe fermy zwierząt futerkowych: w Wiartlu, Witkowie i Lubiechowie. Polskie skóry pojawiały się na aukcjach w Helsinkach sporadycznie i w niewielkich ilościach, a uzyskiwane za nie ceny były o około 35% niższe niż za skóry fińskie. Aby bardziej dostosować naszą hodowlę do wymogów światowych, we wrześniu 1997 r. zatwierdzono nowy wzorzec oceny pokroju jenetów urodzonych w chowie klatkowym.

Hodowla jenetów w Polsce nie osiągnęła jednak nigdy dużych rozmiarów i zawsze była uzależniona od zainteresowania skórą tych zwierząt na rynkach wewnętrznych i zewnętrznych. W tabeli 1 przedstawiono wykaz ferm hodowlanych jenetów objętych oceną wartości użytkowej i hodowlanej według danych zamieszczanych w biuletynie sprawozdawczym „Hodowla Zwierząt Futerkowych”, opracowywanym rokrocznie przez Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt.

Tabela 1. Liczba ferm hodowlanych, wielkość pogłowia samic oraz młodzieży hodowlanej w latach 1993–2010
Table 1. Number of breeding farms and population size of females and young stock in 1993–2010

Rok Year	Liczba ferm objętych kontrolą No. of monitored farms	Łączna liczba samic objętych kontrolą (szt.) Total no. of monitored females	Potomstwo odsadzone (szt.) No. of weaned offspring	Potomstwo poddane ocenie (szt.) No. of offspring evaluated	Sprzedaż materiału hodowlanego (szt.) Sale of breeding material (head)
1993	12	1616	4715	2649	306
1994	11	1439	5828	2281	84
1995	10	1504	6197	1431	8
1996	7	1159	5513	1021	–
1997	7	1004	4164	1101	29
1998	6	908	3574	963	9
1999	5	686	2390	707	31
2000	5	209	900	256	31
2001	6	281	1004	371	50
2002	6	316	1407	462	152
2003	8	494	2068	782	233
2004	10	897	3670	1446	59
2005	10	974	2574	466	102
2006	8	848	3154	844	89
2007	9	743	3096	683	82
2008	9	749	2824	183	–
2009	6	335	1088	195	–
2010	3	230	1087	203	–

Niestety, z roku na rok ilość ferm uznanych tych zwierząt drastycznie spada i być może jest to ostatni moment, aby ratować tę hodowlę.

Skóry jenotów

Na skórę jenota zwrócono uwagę ze względu na jej trwałość i ciepłochronność (fot. 4). Zarówno samo futro, jak i rozmieszczenie na nim barw czyni z jenota zwierzę bardzo egzotyczne. W skali trwałości wyprawionych skór futerkowych w gotowych wyrobach jenot znajduje się na pierwszym miejscu w grupie II z punktacją 75; futro norki ocenione jest na 70 punktów, lisa na 40 punktów (III grupa). Za najbardziej trwałe skóry futerkowe uznaje się futra wydry rzecznej (100 pkt.), bobra kamczackiego (100 pkt.), rosomaka (90 pkt.), niedźwiedzia polarnego (90 pkt.), bobra (85 pkt.) i foki (80 pkt.), które mieszczą się w grupie I.

Fot. 4. Skóry jenotów
Fig. 4. *Finn raccoon skins*

Skóra jenota ma około 80 cm długości, 30–40 dcm² powierzchni. Średnia masa wyprawionej skóry wynosi około 350 g, przy czym skóra samicy bywa z reguły o 20% cięższa od skóry samca. Pod względem anatomicznym skóra jenota składa się z trzech odrębnych

warstw, różniących się między sobą budową: naskórka, skóry właściwej i warstwy podskórnej.

Okrywa włosowa jenota zaliczana jest do futer długowłosych, przez co zainteresowanie nim, podobnie jak futrami lisów, jest koniunkturalne, związane z wahaniami obserwowanymi w modzie. Bardzo długie włosy okrywowe na szyi i bokach głowy tworzą grzywę i bokobrody. Okrywa włosowa jest bardzo gęsta, o delikatnym puchu i bardzo długich włosach pokrywowych. Umaszczenie jenota nie jest jednolite i wykazuje szeroką gamę odcieni: od ciemnoszarych do jasnopopielatych i od ciemnobrązowych po rude. Za najbardziej wartościowe uważa się skóry o umaszczeniu możliwie ciemnym, z czarnym woalem rozłożonym równomiernie na całej powierzchni, z mało widoczną barwą podszycia oraz pozbawione rudych odcieni.

W prawidłowo wykształconej zimowej okrywie włosowej jenotów ilościowy stosunek włosów pokrywowych do podszyciowych wynosi odpowiednio 4,5 : 95,5%, u lisa srebrzystego 2,4 : 97,6%. Najwyższa znajduje się na krzyżu i grzbiecie skóry. Okrywa włosowa tych zwierząt wyróżnia się spośród innych skór zwierząt futerkowych wyjątkową gęstością, trwałością i oryginalnością. Na skórze włosy rozmieszczone są kępkowo; z reguły są to 1–3 pęczki włosów puchowych, pojedyncze włosy ościste umieszczone na skraju tych pęczków i najczęściej jeden włos przewodni (fot. 5).

Fot. 5. Okrywa włosowa jenota z widoczną kępkowością włosów
Fig. 5. *Finn raccoon hair coat with visible tufts*

Odmiany jenotów

Odmiana standardowa – typ dziki

Jenot ten charakteryzuje się bardzo gęstą okrywą włosową, o szarobrązowym puchu i różnobarwnie pigmentowanym włosie pokrywowym.

Odmiana standardowa – typ hodowlany

Zaliczamy do niej jenota brunatnego, o barwie ogólnej brunatnej z wyraźnym odcieniem pomarańczowożółcistym, jenota szarosrebrzystego o barwie ogólnej szarej lub jasnobru-

natnej z wyraźnym posrebrzeniem i jenota mieszanego – szaropłowo-żółtego, o barwie ogólnej jasnobrunatno-szarej z posrebrzeniem i odcieniem płowozółtym.

Odmiany mutacyjne

Jenot biały (fot. 6), o okrywie włosowej białej. Pierwsze takie mutacje pojawiły się w Niemczech i Finlandii w latach 70. ubiegłego wieku. W 2009 r. na aukcji grudniowej w Helsinkach za 906 skór jenotów białych płacono średnio po 68 EUR, tj. o kilka euro więcej niż za pozostałe skóry.

Fot. 6. Jenot biały

Fig. 6. A white Fimm raccoon

Jenot czarny, okrywa na grzbiecie prawie czarna. Mutacja ta pojawiła się po raz pierwszy w Niemczech w 1978 r.

Jenot plamisty (łaciaty), znacznie jaśniejszy niż standardowy, z plamami rozłożonymi po całym ciele. Odmiana ta pojawiła się

w latach 1977–1978 równocześnie na kilku fermach w Finlandii.

Na aukcji grudniowej w 2009 r. w Helsinkach nowością było 598 skór jenotów hazel finnracon (jasny z brązowo-czarnym pasem grzbietowym) i 781 skór arctic finnracon (ogólnie biały, z jasnobrązowym pasem na grzbiecie), których średnie ceny wynosiły odpowiednio 64 i 60 EUR (fot. 7).

Fot. 7. Skóry jenotów hazel finnracon i arctic finnracon (fot. Skinpolex Sp. z o.o.)

Fig. 7. Skin of Hazel Finnracon and Arctic Finnracon (photo Skinpolex Sp. z o.o.)

Koniunktura na skóry jenotów

Na aukcjach w Helsinkach i Kopenhadze od lat można obserwować stałe wahania dotyczące sprzedaży skór jenotów. Popyt i cena zależne są od mody na skóry długowłose, wielkości oferty, ale ostatnio również od nowych przepisów, tzn. posiadania fermy certyfikowanej.

Pierwsze certyfikaty zostały opracowane przez Fiński Związek Hodowców Zwierząt Futerkowych. Od pięciu lat w tym kraju większość ferm posiada już stosowne certyfikaty. W 2010 r. podobny system został wprowadzony w Norwegii. Certyfikat daje gwarancję, że fermy te mają wysoki poziom kultury hodowlanej, a ponadto są kontrolowane przez uprawnione jednostki. Certyfikaty ferm mają spełniać w przyszłości podobną rolę, jak w chwili obecnej „OA” – Origin Assured (gwarantowane pochodzenie skóry z kraju, gdzie istnieją wewnętrzne regulacje prawne dotyczące hodowli) w przypadku kupców i domów mody.

Fermy certyfikowane powinny zapewnić ochronę zdrowia i dobrostan zwierząt, dbać o bezpieczeństwo środowiska hodowlanego, dobierać odpowiednie pasze i metody karmienia, do rozrodu dopuszczać zwierzęta zdrowe, o odpowiednich cechach produkcyjnych, zminimalizować negatywny wpływ hodowli na środowisko naturalne. Hodowcy powinni uczestniczyć w szkoleniach i sesjach, mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.

W 2009 r. certyfikaty w przypadku skór jenotów wprowadził dom aukcyjny w Helsinkach. Oczywiście, skóry pochodzące z ferm bez certyfikacji mogą być sprzedawane, jednak ich cena wywoławcza jest niższa. Na aukcji grudniowej Finnish Fur Sales (21–23 grudnia 2009) wystawiono 10 000 certyfikowanych skór jenotów, które sprzedano w całości po cenie o 25% wyższej od notowań aukcji wrześniowej (średnio 53,23 EUR).

W lutym 2010 r. na XII Pokazie Skór Futerkowych w Bydgoszczy wręczono dwa pierwsze certyfikaty dla polskich hodowców jenotów. Certyfikat z nr 1 otrzymał pan Krzysztof Schubert, a z nr 2 pani Elżbieta Błaszcyk. Tak więc, proces certyfikacji polskich ferm został rozpoczęty. Śledząc dane aukcyjne, można zaobserwować pewną prawidłowość, która jest charakterystyczna dla sprzedaży skór zwierząt fu-

terkowych. Zwykle ma ona w kolejnych latach przebieg sinusoidalny. Jeżeli sprzedana zostanie cała oferta skór, ale po niskich cenach, w następnym roku obserwuje się zmniejszenie oferty,

co automatycznie zwiększa cenę skór. W 1995 r. zaoferowano do sprzedaży 40 513 skór jenotów w cenie 63,5 USD, w roku 1996 tylko 23 066, ale już w cenie 92,5 USD.

Tabela 2. Ilość oferowanych i sprzedanych skór jenotów oraz średnie ceny sprzedaży na wybranych aukcjach w Helsinkach

Table 2. Number of Finn raccoon skins offered and sold and mean selling prices at selected auctions in Helsinki

Data Date	Liczba oferowanych skór (szt.) No. of skins offered	Skóry sprzedane Skins sold (%)	Średnia cena Average price (EUR)
Czerwiec/June 2007	40 741	91	59,4
Wrzesień/Sept. 2007	15 541	92	53,9
Grudzień/Dec. 2007	20 498	98	53,5
Styczeń/Jan. 2008	23 934	81	36,7
Marzec/March 2008	45 224	79	44,7
Czerwiec/June 2008	47 840	73	33,99
Wrzesień/Sept. 2008	24 024	55	29,08
Grudzień/Dec. 2008	13 727	65	40,58
Styczeń/Jan. 2009	21 624	75	29,44
Marzec/March 2009	35 738	75	31,64
Czerwiec/June 2009	37 235	75	29,44
Wrzesień/Sept. 2009	30 651	99	37,15
Grudzień/Dec. 2009	10 000	100	53,23
(skóry certyfikowane – certified skins)			
Wrzesień/Sept. 2010	40 000	100	66,00
Grudzień/Dec. 2010	17 000	100	108,00
Marzec/March 2011	67 000	98	96,00

Pewnym zagrożeniem dla europejskich producentów skór jenotów było powiększenie się hodowli tych zwierząt w Chinach, które wpłynęło w negatywny sposób na jakość oferowanych skór (skóry chińskie są mniejsze) i zarazem spowodowało spadek ich cen. Niewątpliwie wpływ na rynek futrzarski miały również liczne akcje organizacji ekologicznych, tzw. zielonych, na fermach europejskich, a także zmieniające się przepisy wwozu skór surowych do Chin. Kupcy z Chin stanowią najliczniejszą grupę klientów na aukcjach. Przykładowo, na aukcji grudniowej w 2009 r. z 300 klientów aż 240 reprezentowało rynek chiński. Obecnie produkcja skór jenotów w Chinach znacznie spadła – o 30–50%, co stwarza lepsze możliwości sprzedaży europejskich skór jenotów również na tym rynku. Poza tym, gospodarka chińska odzyskała siły po kryzysie finansowym i futra ze skór naturalnych mają silną pozycję. Chińczycy zaczęli również

wykorzystywać futro na nowe sposoby, między innymi jako ozdobę butów i odzieży, do produkcji biżuterii. Ponadto, futra silnie wkroczyły w tym sezonie do mody męskiej.

W tabeli 2 przedstawiono przykładowo ilość oferowanych i sprzedanych skór jenotów oraz średnie ceny sprzedaży na wybranych aukcjach w Helsinkach.

Jak widać, 2010 i 2011 to w przypadku producentów skór jenotów, podobnie jak i skór lisich, lata, w których hodowcy otrzymali bardzo wysokie ceny za wystawione skóry, a i domy aukcyjne sprzedały całość wystawianego towaru. Aukcje te przejdą do historii jako bijące rekordy zarówno pod względem wartości sprzedaży, jak i ilości kupców. W grudniu 2010 r. skóry jenotów uzyskały cenę 108 EUR, mimo że na ostrożniejsze zakupy Chińczyków – głównych odbiorców skór jenotów – wpłynęła bardzo ostra konkurencja na rynku wewnętrznym, wy-

soki poziom cen futer oraz krótszy niż zwykle sezon sprzedaży detalicznej, kończący się na chińskim Nowym Roku, obchodzonym na początku lutego. Bardzo wysokie ceny skór jenotów są wyzwaniem zarówno dla producentów

produktów futrzarskich, jak i dla handlu detalicznego. Niestety, w Polsce liczba ferm nadal spada i nie wiadomo, jaki los spotka tę grupę zwierząt futerkowych o bardzo ciekawej i trwałej okrywie włosowej.

Literatura

Barabasz B. (2007). Jenoty – chów i hodowla. PWRiL, Warszawa, 133 ss.

Kubanek D., Zoń A., Niedźwiadek S. (1986). Termin uboju jenotów na skóry. Hod. Drob. Inw., 7: s. 11.

Kujawski H. (2010). XII pokaz skór futerkowych

w Bydgoszczy. Hod. Zwierz. Fut., 39: 5–8.

Przegalińska-Gorączkowska M., Kubacki S. (1988). Użytkowość rozplodowa jenotów na fermie ZHZF w Dąbkach. Hod. Drob. Inw., 2: 9–10.

Woliński Z. (1986). Początki hodowli jenotów w Polsce. Hod. Drob. Inw., 2–3: 15–17.

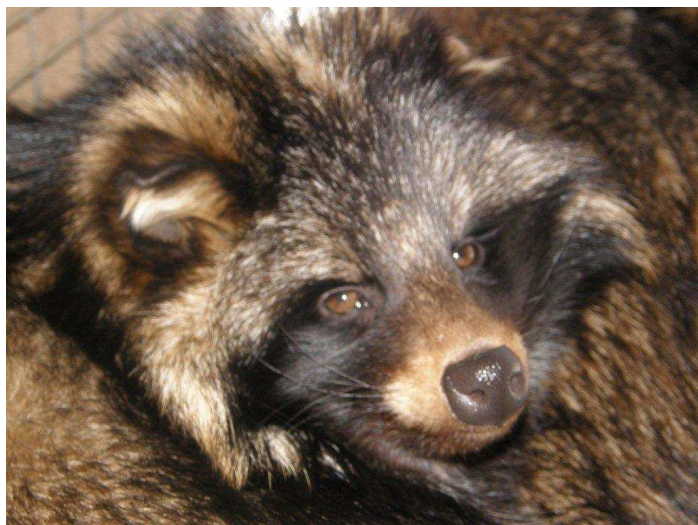
FINN RACCOON – WHAT’S NEXT IN POLISH BREEDING?

Summary

The article presents the characteristics of finn raccoon (*Nyctereutes procyonoides* Gray 1834), its varieties, geographical distribution, environment, and history of breeding in Poland and the world.

Special attention is given to finn raccoon skins, which are characterized by durability and warmth retention. Both the fur and its colour distribution make the finn raccoon an exotic animal. As regards the durability of finn raccoon pelts, they rank first in group II. Their furs have long hair, which makes the interest in them short-lived and dictated by current fashion. The coat colour is not uniform and shows a wide range of shades, from dark grey to light grey, and from dark brown to red. The most valuable are dark coloured skins with an evenly distributed black veiling, with inconspicuous undercoat colour and without red shades.

The description of Polish finn raccoon farming includes the number of breeding farms that operate in Poland and are monitored for performance and breeding value, the size of the female population, and the number of young stock between 1993 and 2010. The Polish finn raccoons skins on offer are compared with those offered in other countries.

Jenot – Finn raccoon

The data concerning the number of finn raccoon skins offered and sold as well as the average selling prices at selected auctions in Helsinki were used to reflect on the demand for finn raccoon skins. The demand and the prices depend on whether long-haired skins are in fashion, on the size of the offer, but recently also on the new regulations (e.g. ownership of a certified farm).

Unfortunately, the number of finn raccoon farms in Poland is dramatically decreasing and this may be the last moment to undertake finn raccoon farming.

Fot. w artykule – D. Kowalska